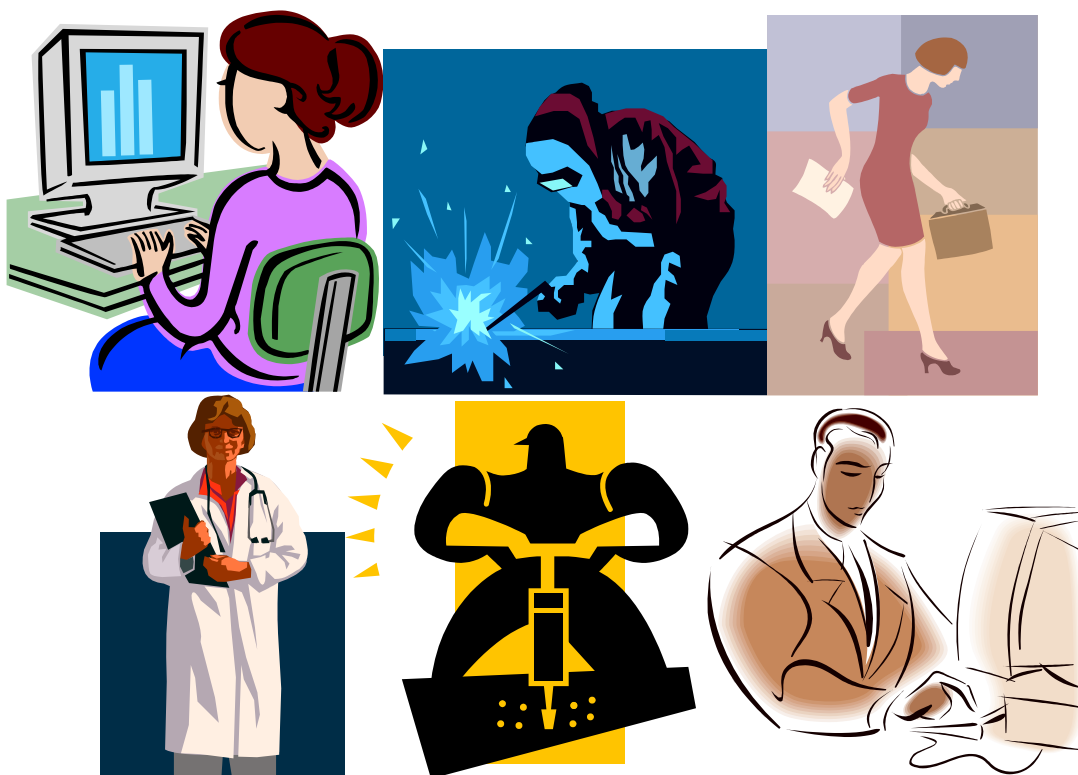

POWIATOWY URZĄD PRACY W GDYNI

**MONITORING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W GDYNI W I PÓŁROCZU 2012**

Październik 2012

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
I. ANALIZA BEZROBOTNYCH MIESZKANCÓW GDYNI WG ZAWODÓW.....	4
II. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW.....	12
III. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....	14
WNIOSKI.....	28

WSTĘP

Sytuację na lokalnym rynku pracy, który podlega terytorialnie Powiatowemu Urzędowi Pracy w Gdyni już od kilku lat można uznać za mało stabilną. Przyczyną takiego stanu jest ogólnoswiatowy kryzys gospodarczy. Jego skutki odczuwają zarówno pracownicy, jak i pracodawcy. Nastąpiło obniżenie wynagrodzeń, a także likwidacja wielu miejsc pracy. Pracodawcy zmuszeni są do redukcji etatów w ramach oszczędności. Ograniczają również tworzenie nowych miejsc pracy, w związku z wysokimi kosztami utrzymania pracowników. Wiele firm ogłosiło upadłość. Niebagatelny wpływ na pogorszenie się sytuacji na gdyńskim rynku pracy miała likwidacja największego lokalnego pracodawcy - Stoczni Gdynia S.A., która wprowadziła na rynek bardzo dużą grupę osób bezrobotnych, objętych programem zwolnień monitorowanych oraz liczne zwolnienia grupowe z innych zakładów pracy. W roku 2012 nadal odczuwalne jest spowolnienie w wielu sektorach gospodarki.

Obserwujemy w dalszym ciągu znaczne niedopasowanie strukturalne podaży pracy do popytu na nią. Towarzyszą temu niewłaściwie stworzone programy kształcenia zarówno w szkołach pomaturalnych, jak i wyższych, wprowadzające na lokalny rynek pracy pracowników o niewystarczających umiejętnościach i kwalifikacjach w stosunku do zapotrzebowania na rynku pracy. Monitorowanie takich zjawisk umożliwia zwiększenie efektywności działań, prowadzonych na rynku pracy przez instytucje, które zajmują się aktywną polityką rynku pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Gdyni realizując zadania z zakresu polityki rynku pracy prowadzi stały monitoring zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych. Monitoring ten jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk i zmian zachodzących na rynku pracy, pomaga formułować oceny, wnioski oraz ostrzeżenia dla systemu kształcenia zawodowego i szkolenia osób bezrobotnych. Sporządzone w ramach monitoringu rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych są istotne dla edukacji i potrzeb szkoleniowych. Źródłem informacji niezbędnych do prowadzenia monitoringu jest zbiór zawodów i specjalności osób zarejestrowanych jako bezrobotne oraz zaewidencjonowanych ofert pracy.

Opracowany raport sporządzony został w oparciu o dane ze sprawozdania MIPS-01. Raport ma charakter diagnostyczny, a przedstawiony w nim materiał zawiera m.in. analizę bezrobocia według zawodów oraz według działalności ostatniego miejsca pracy, analizę ofert pracy według zawodów oraz według rodzaju działalności prowadzonej przez pracodawcę zgłaszającego ofertę pracy, analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych powstałych w oparciu o interpretację wskaźników intensywności nadwyżki/deficytu dla zawodów, dla których zgłoszono w I półroczu 2012 roku najwięcej ofert pracy.

I. Analiza bezrobotnych wg zawodów w Gdyni. Stan w końcu I półrocza 2012 roku.

Poniższa analiza przedstawia stan bezrobocia na koniec I półrocza 2012 roku w Gdyni, na podstawie 40 dużych grup zawodowych (kod 2-cyfrowy), 341 elementarnych grup zawodowych (kod 4-cyfrowy) oraz 881 zawodów, ujętych w klasyfikacji zawodów. Na koniec I - półrocza 2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni łącznie zarejestrowanych było **5917** mieszkańców Gdyni, z czego 3609 stanowiły kobiety (61% wszystkich bezrobotnych). W porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku, liczba ta wzrosła o 712 osób (zarejestrowanych było 5205 mieszkańców Gdyni). Oznacza to, że sytuacja na rynku pracy uległa pogorszeniu.

Wśród osób bezrobotnych znajdowało się **5448** osób posiadających przygotowanie zawodowe oraz **469** osób bez zawodu. Liczba osób bez zawodu w stosunku do 2011 roku wzrosła o 57 osób. Zdecydowany wzrost nastąpił w grupie osób bezrobotnych, posiadających przygotowanie zawodowe. W tym wypadku różnica wynosi aż 1124 osoby. Oznacza to, że zdecydowaną większość osób bezrobotnych stanowiły osoby posiadające zawodowe kwalifikacje i wykształcenie.

Bezrobotni Gdynianie najczęściej reprezentowali takie profesje jak:

- Sprzedawca – 629 (10,6%)
- Bez zawodu- 469 (7,9%)
- Technik prac biurowych- 137 (2,3%)
- Technik ekonomista – 110 (1,8%)
- Sprzątaczką biurową- 105 (1,8%)
- Sprzedawca w branży przemysłowej – 90 (1,5%)
- Ślusarz – 85 (1,4%)
- Magazynier- 84 (1,4%)
- Specjalista ds. marketingu i handlu- 76 (1,3%)
- Kucharz-74 (1,3%)
- Robotnik gospodarczy – 72 (1,2%)
- Księgowy – 69 (1,2%)
- Robotnik budowlany- 68 (1,2%)
- Właściciel małego sklepu-65 (1,1%)
- Technik handlowiec-62 (1%)

Na podstawie powyższych danych możemy stwierdzić, że struktura zawodowa zarejestrowanych bezrobotnych jest bardzo zróżnicowana. W czołówce znalazły się zawody wymagające konkretnych kwalifikacji zawodowych, ale również i takie, które tych kwalifikacji nie wymagają. Na 881 omawianych zawodów, w 115 nie odnotowano rejestrujących się bezrobotnych. W porównaniu z I półroczem 2011 roku, w czołówce rankingu w I półroczu 2012 roku pojawił się

tylko jeden nowy zawód - robotnik budowlany, reszta zawodów pozostała bez zmian. Wiele zawodów plasujących się na pierwszych miejscach powyższego rankingu związanych jest z handlem. Na pierwszym miejscu, podobnie jak w I półroczu 2011 roku znalazł się – sprzedawca (wzrost o 135 osób). Przyczyn takiego stanu rzeczy było kilka - z jednej strony znaczna rotacja charakterystyczna dla zawodów nie wymagających wysokich specjalistycznych uprawnień czy umiejętności związana m.in. z niskimi wynagrodzeniami i nieatrakcyjnymi warunkami pracy, najczęściej wymagającej dyspozycyjności ze względu na zmianowość, jak i dostosowanie się do 7-dniowego tygodnia pracy, z drugiej strony z coraz częściej obserwowanymi zwolnieniami pracowników dużych centrów handlowych, zastępowanych pracownikami przysyłanymi z agencji pracy tymczasowej, a także zwolnieniami sprzedawców małych osiedlowych sklepów (niewytrzymujących konkurencji z dużymi hipermarketami).

Odnosząc się nie tylko do zawodu sprzedawcy ale do wielu innych profesji – obserwowane na rynku pracy zwolnienia pracowników wiążą się również z procesami wymiany kadry i poszukiwania przez pracodawców pracowników z większymi umiejętnościami. I tak np. pracownik biurowy w dzisiejszych czasach oprócz biegłej obsługi komputera i urządzeń biurowych powinien znać co najmniej jeden język obcy i posiadać dodatkowe kwalifikacje typu - prawo jazdy kat. B. Ponadto w przypadku zawodu technik prac biurowych oraz technik ekonomista sytuacja jest niekorzystna ponieważ rynek pracy jest już nasycony osobami o takim profilu wykształcenia. Mimo to szkoły policealne oraz uczelnie wyższe w Trójmieście, co roku wypuszczają na rynek pracy kolejne osoby posiadające wykształcenie ekonomiczne lub inne humanistyczne, po uzyskaniu którego absolwenci poszukują pracy biurowej.

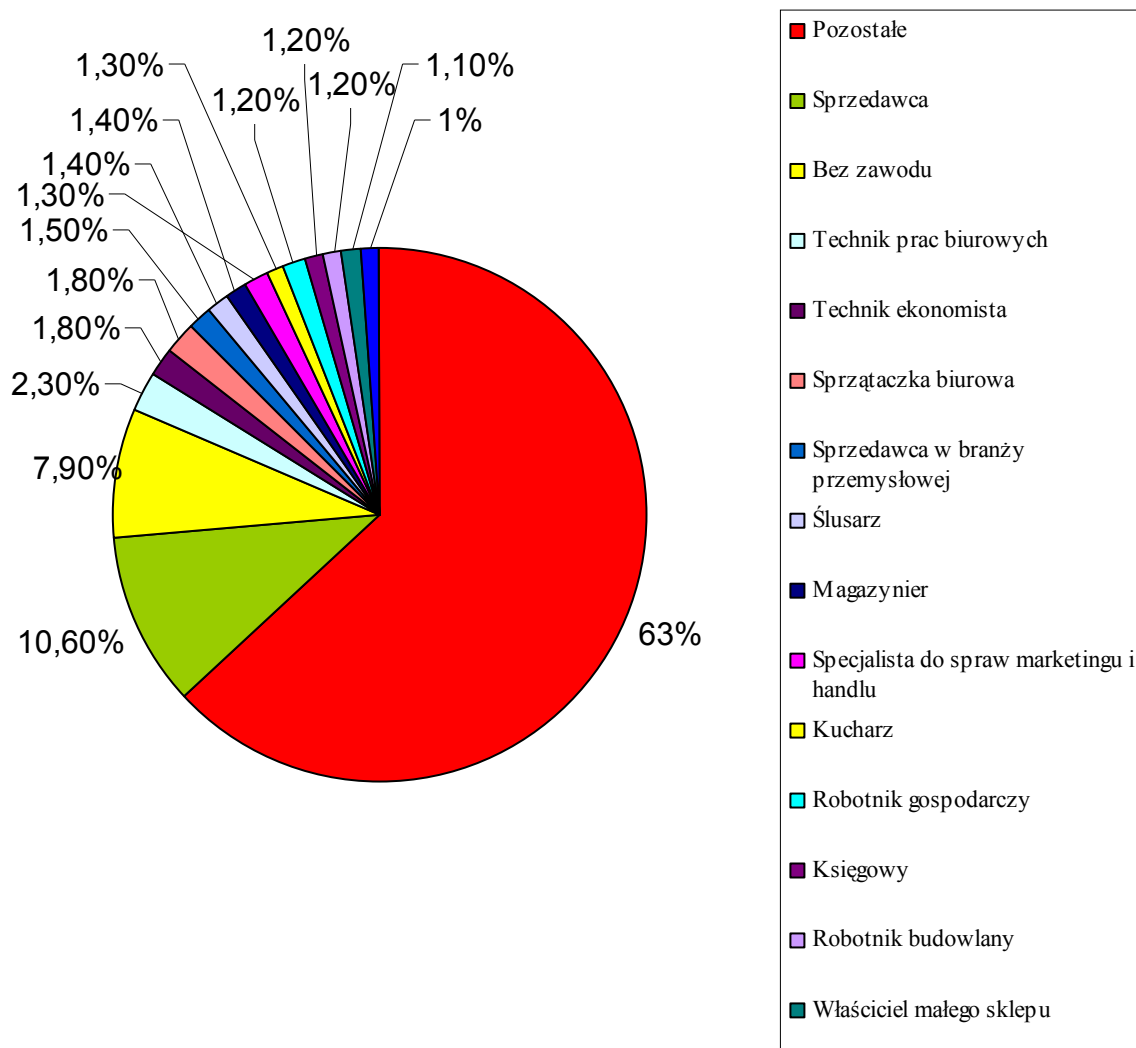
Duża liczba osób bezrobotnych w zawodzie sprzątaczkę biurową i robotnika gospodarczego związana może być z ograniczaniem liczby pracowników w firmach świadczących usługi sprzątające (z powodu wysokich kosztów pracy i konieczności bycia konkurencyjnym wśród innych firm tego typu ubiegających się o zlecenia), a także z nadmiarem osób poszukujących pracy w tym kierunku. Dzieje się tak ponieważ zawody te wykonują głównie osoby z niskimi kwalifikacjami, takie których kwalifikacje uległy przedawnieniu oraz takie, które nie mogą znaleźć pracy w swoim zawodzie, muszą zarabiać pieniądze. Podobnie jak w I półroczu 2011 roku, w czołówce rankingu w roku 2012 znalazł się również zawód – ślusarz. Jest to jeden z zawodów, który zdecydowanie można uznać za sztandarowy przykład dezaktualizujących się kwalifikacji zawodowych. Zarejestrowani w gdyńskim Urzędzie ślusarze to w dużym procencie osoby powyżej 50 roku życia, od wielu lat nie pracujące, nie podnoszące swoich kwalifikacji zawodowych, nie znające nowych technologii, jednocześnie posiadające długoletni staż pracy wpływający na ich roszczenia w stosunku do proponowanych warunków pracy. Dodatkową przeszkodą w uzyskaniu

pracy przez te osoby jest zwykle stan zdrowia nie pozwalający im na pracę w dotychczasowym zawodzie.

W przypadku księgowej powodem występowania tego zawodu w czołówce rankingu mogła być zła sytuacja finansowa wielu przedsiębiorstw lub konieczność likwidacji stanowisk księgowych. Ponadto powodem takiej sytuacji może być również fakt, że w dzisiejszych czasach firmy coraz częściej powierzają prowadzenie spraw księgowych biuram rachunkowym. Praca w charakterze księgowej wiąże się zazwyczaj z wysokim wynagrodzeniem, stąd w ramach oszczędności wysokie koszty utrzymania pracownika zastępuje się np. powierzeniem usług księgowych firmie zewnętrznej.

Poniższy wykres przedstawia zawody mieszkańców Gdyni rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni jako bezrobotni..

Struktura bezrobotnych wg zawodów w powiecie m. Gdynia
Stan w końcu I półrocza 2012 roku

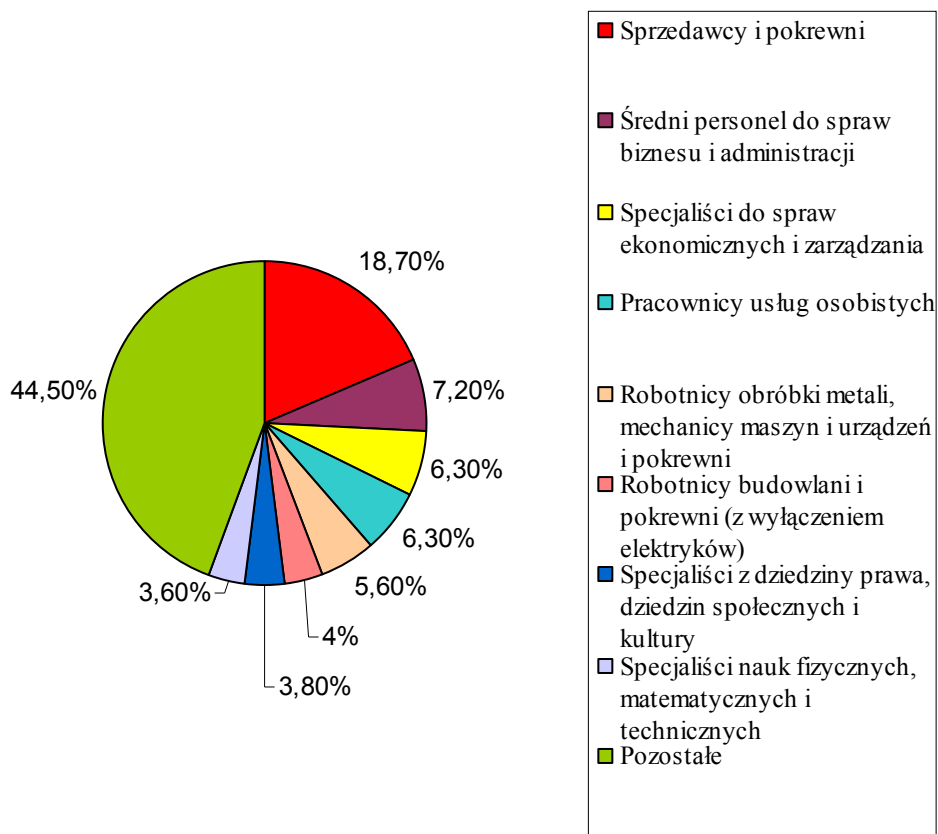
Analiza bezrobotnych mieszkańców Gdyni w I półroczu 2012 roku według dużych i elementarnych grup zawodów.

Analizując strukturę osób bezrobotnych na podstawie dużych grup zawodowych ustalono, iż na koniec I półrocza 2012 roku na pierwszych miejscach znaleźli się:

- Sprzedawcy i pokrewni- 18,7%
- Średni personel do spraw biznesu i administracji – 7,2%
- Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania – 6,3%
- Pracownicy usług osobistych – 6,3%
- Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni- 5,6%
- Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 4%
- Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury – 3,8%
- Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych – 3,6%

Porównując z analogicznym okresem roku 2011 można stwierdzić, iż ranking czołowych grup zawodowych nie uległ większym zmianom. Na pierwszym miejscu niezmiennie pozostał - sprzedawca, a na drugim miejscu pozostała grupa - średni personel ds. biznesu i administracji. W rankingu pojawił się jeden nowy zawód - specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury. Warto zwrócić uwagę na grupy zawodów, których wartości procentowe są mniejsze. W grupach tych najprawdopodobniej znalazła się część absolwentów szkół wyższych, a także osoby posiadające zawody budowlane, które w związku z trudnościami w znalezieniu pracy stały się osobami bezrobotnymi. W przypadku absolwentów znaczącą przyczyną trudności w znalezieniu pracy był brak doświadczenia zawodowego.

Struktura bezrobotnych wg grup zawodów w powiecie m. Gdynia
Stan na koniec I półrocza 2012 roku

Analizując strukturę osób bezrobotnych na podstawie elementarnych grup zawodowych (na poziomie kodu 4 –cyfrowego), nie odnotowano osób rejestrujących się w przypadku 18 grup. Do najliczniejszych grup zaliczyć można było na koniec I półrocza 2012 roku takie grupy jak:

- Sprzedawcy sklepowi (ekspedienty) – 15,1%
- Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne- 2,8%
- Pracownicy obsługi biurowej – 2,7%
- Specjaliści do spraw administracji i rozwoju – 2,3%
- Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych – 2%

Wysokie wartości w obrębie grupy sprzedawców sklepowych (ekspedientów) potwierdzają wcześniej wskazane zjawiska zachodzące na lokalnym rynku pracy.

Napływ bezrobotnych według zawodów w Gdyni w I półroczu 2012 roku.

W I półroczu 2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni zarejestrowało się **5672** mieszkańców Gdyni (w tym 2843 kobiety) tzn. o 200 osób więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że sytuacja na rynku pracy w dalszym ciągu jest trudna, co oznacza poważne trudności w znalezieniu pracy

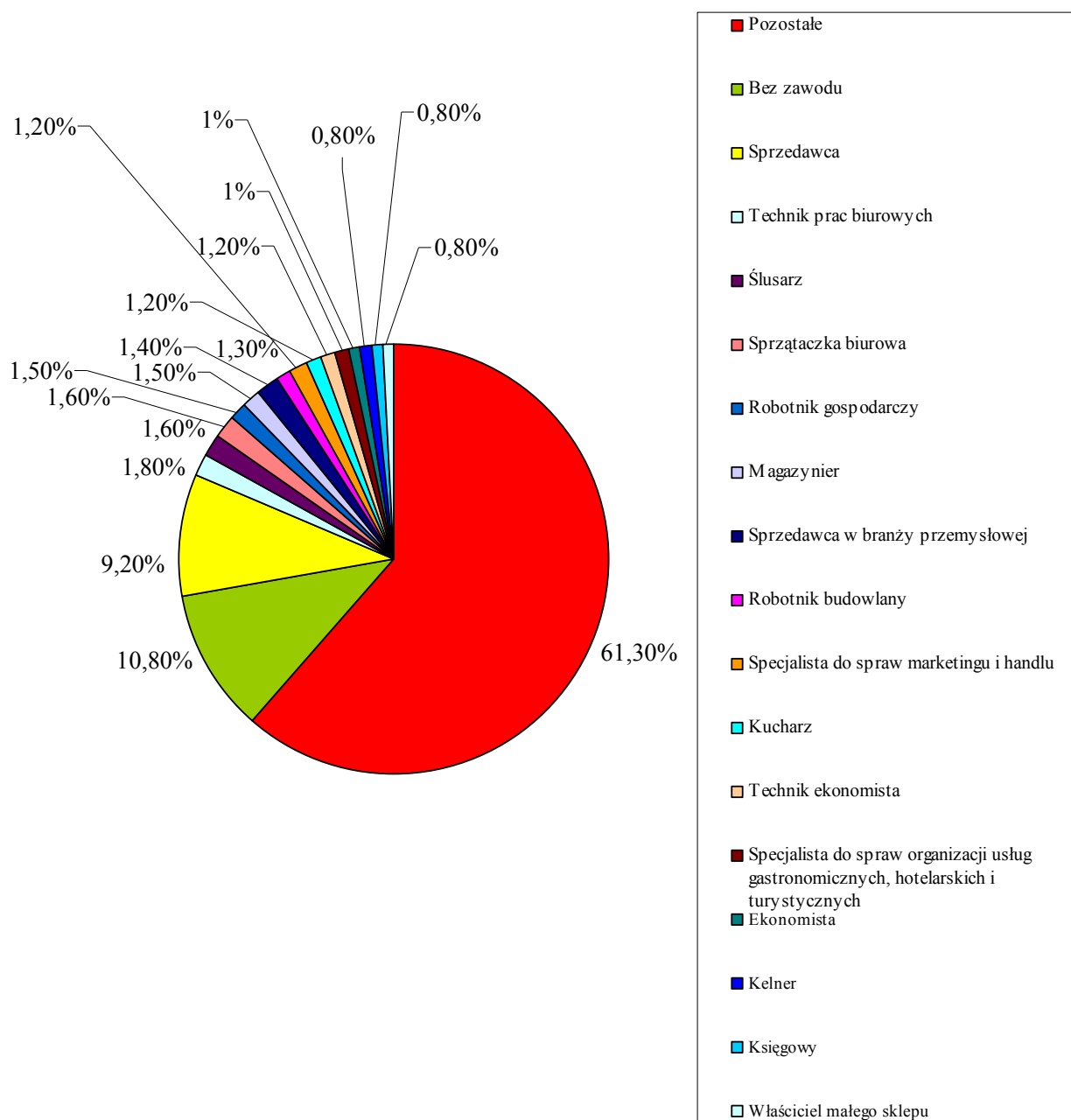
Wśród rejestrujących się osób bezrobotnych znajdowało się **5061** osób posiadających przygotowanie zawodowe (w tym 2586 kobiet) oraz **611** osób bez zawodu (w tym 257 kobiet). Liczba osób bez zawodu, w stosunku do I półrocza 2012 roku zmalała o 102 osoby. Na podstawie przedstawionych danych możemy stwierdzić, że obecnie coraz powszechniejszym jest dążenie do zdobywania jak najwyższych kwalifikacji zawodowych. Niestety liczba osób bezrobotnych posiadających przygotowanie zawodowe w porównaniu z I półroczem 2011 roku wzrosła o 302 osoby, a to oznacza, że nawet posiadanie kwalifikacji zawodowych lub doświadczenia zawodowego nie gwarantuje znalezienia pracy.

Struktura zawodowa osób bezrobotnych rejestrujących się w trakcie I półrocza 2012 roku wyglądała następująco:

- Bez zawodu- 611 osób (10,80%)
- Sprzedawca- 521 (9,20%)
- Technik prac biurowych- 102 (1,80%)
- Ślusarz – 91 (1,60%)
- Sprzątaczką biurową – 90 (1,60%)
- Robotnik gospodarczy- 89 (1,50%)
- Magazynier- 86 (1,50%)
- sprzedawca w branży przemysłowej – 82 (1,40%)
- Robotnik budowlany- 75 (1,30%)
- Specjalista do spraw marketingu i handlu – 72 (1,20%)
- Kucharz – 72 (1,20%)
- Technik ekonomista – 71 (1,20%)
- Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych – 56 (1%)
- Ekonomista – 56 (1%)
- Kelner – 49 (0,80%)
- Księgowy – 48 (0,80%)
- Właściciel małego sklepu – 48 (0,80%)

Struktura napływu bezrobotnych wg zawodów w powiecie m . Gdynia

Stan w I półroczu 2012 roku

Na podstawie powyższych danych widać, że wśród osób rejestrujących się w gdyńskim Urzędzie najczęściej było osób bez zawodu. Wysokie drugie miejsce zajmowali sprzedawcy, których napływ i odpływ przebiegał, podobnie jak w innych latach, wyjątkowo dynamiczny. Sytuacja ta spowodowana była dużą rotacją kadr w handlu oraz wpływem kryzysu gospodarczego także na tę branżę. W czołówce znalazły się również takie zawody jak: technik prac biurowych, ślusarz, sprzątaczką biurową, robotnik gospodarczy, magazynier, sprzedawca w branży przemysłowej,

robotnik budowlany, kucharz itd. W rankingu, w porównaniu do I półrocza 2011 roku, pojawiły się nowe zawody. Są to: specjalista ds. organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych, ekonomista oraz właściciel małego sklepu.

Obserwując różnorodność zawodów występujących w tym rankingu można stwierdzić, że kryzys gospodarczy odbił swoje piętno w wielu sektorach gospodarki, a jego skutki mogą być odczuwalne jeszcze przez długi czas.

Analizując strukturę napływu osób bezrobotnych na podstawie dużych grup zawodowych ustalono, iż w I półrocza 2012 roku najwyższy wskaźnik procentowy osiągnęły takie grupy jak:

- Sprzedawcy i pokrewni – 16,8%
- Pracownicy usług osobistych – 7,3%
- Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania – 6,7%
- Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 6,5%
- Średni personel do spraw biznesu i administracji – 6%
- Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 5,4%
- Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych – 4,4%
- Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 4%

W analogicznym okresie roku 2011 na pierwszym miejscu w rankingu również wystąpiła grupa zawodów: sprzedawcy i pokrewni. Natomiast w br. w rankingu pojawiły się dwie nowe grupy zawodów: specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych oraz robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie.

Na podstawie powyższych danych możemy zaobserwować, że problemy z zatrudnieniem mieli zarówno robotnicy wykwalifikowani, jak i specjaliści nauk humanistycznych bądź ścisłych.

Analizując strukturę napływu osób bezrobotnych na podstawie elementarnych grup zawodowych(4-cyfrowy kod) ustalono, iż na koniec 2012 roku najwyższy wskaźnik procentowy osiągnęły takie grupy jak:

- Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 13,5%
- Specjaliści do spraw administracji i rozwoju – 2,5%
- Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne- 2,5%
- Pracownicy obsługi biurowej – 2,2%
- Kucharze – 2,1%

II. Analiza ofert pracy wg zawodów w Gdyni w I półroczu 2012 roku.

W I półroczu 2012 roku gdyńscy pracodawcy złożyli w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni **2430** ofert pracy. Mimo, iż wzrosła liczba ofert pracy w stosunku do I półrocza 2011 roku o **492** oferty, to i tak ofert pracy było zdecydowanie za mało, w stosunku do liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni. Tak niekorzystny stosunek obu wartości był efektem oddziaływania na rynek pracy ogólnoswiatowego kryzysu gospodarczego oraz wynikającego z tego wprowadzenia przez polskich pracodawców ograniczeń w tworzeniu nowych miejsc pracy. Mała liczba zgłaszanych wolnych miejsc pracy zasadniczo dotyczyła wszystkich branż i zawodów.

Największy popyt na pracowników został odnotowany w takich zawodach jak:

- Monter kadłubów okrętowych – 320 ofert pracy
- Operator automatów spawalniczych – 215
- Robotnik gospodarczy – 172
- Spawacz metodą MAG – 148
- Monter rurociągów okrętowych -97
- Przedstawiciel handlowy – 64
- Doradca klienta – 62
- Technik handlowiec – 59
- Technik prac biurowych - 56
- Monter konstrukcji stalowych – 52
- Spawacz ręczny łukiem elektrycznym – 42
- Spawacz metodą TIG – 40
- Sprzątaczką biurową – 40
- Pracownik ochrony fizycznej bez licencji – 39
- Glazurnik -29
- Technik elektryk – 26
- Pozostali pracownicy obsługi biurowej -23
- Sprzedawca w branży przemysłowej -23
- Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych - 22

Jak pokazuje powyższy ranking zawód „sprzedawca”, w przeciwieństwie do lat ubiegłych, nie znalazł się w czołówce zgłaszanych ofert pracy. Na dalszych pozycjach pojawił się jedynie

zawód - sprzedawca w branży przemysłowej. Zapewne jest to wynik zmian zachodzących na rynku pracy.

Największe zapotrzebowanie wystąpiło natomiast na monterów kadłubów okrętowych - 320 ofert pracy. W czołówce znalazły się również oferty pracy w zawodzie operatora automatów spawalniczych, spawacza metodą MAG, montera rurociągów okrętowych itd. Jest to bardzo pozytywna zmiana w rankingu, oznaczająca wzrost zainteresowania wśród lokalnych pracodawców zawodami stoczniowymi. Ma to z pewnością związek z działalnością kilku większych i kilkudziesięciu mniejszych trójmiejskich firm, które podjęły się realizacji kontraktów na wykonawstwo różnego rodzaju prac stoczniowych, budowanie konstrukcji stalowych, platform wiertniczych lub elektrowni wiatrowych. Ponadto wydaje się, iż ustabilizowano sytuację Stoczni Gdańsk S.A.

Podobnie jak w analogicznym okresie ubiegłego roku, w czołówce rankingu znalazł się robotnik gospodarczy – zawód, który nie wymaga szczególnych kwalifikacji zawodowych. Natomiast zawód pracownik ochrony fizycznej bez licencji, który w I półroczu 2011 roku był na pierwszym miejscu rankingu, w I półroczu 2012 roku znalazł się na odległym 14 miejscu (złożono o 117 ofert pracy mniej na to stanowisko).

Zmiany na rynku pracy zwykle najbardziej widoczne są właśnie w obrębie zgłaszanych w Urzędzie ofert pracy. To one bowiem stanowią trzon wiedzy o przyszłych tendencjach na rynku zatrudnienia, mówią o upadku, bądź o wzroście popularności konkretnego zawodu, a przede wszystkim, o tym, jakie zapotrzebowanie na pracowników wykazują obecnie i mogą wykazać w przyszłości pracodawcy.

Analizując strukturę zgłoszonych ofert pracy wg dużych grup zawodowych zaobserwować można, iż najwięcej ofert pracy wpłynęło w obrębie takich grup jak:

- Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 37%
- Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) - 9,5%
- Pracownicy usług osobistych – 9,1%
- Sprzedawcy i pokrewni – 8,6%
- Średni personel do spraw biznesu i administracji – 4,6%
- Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni – 3,9%
- Elektrycy i elektronicy – 2,6%

Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że obszarami lokalnej gospodarki o największym zapotrzebowaniu na pracowników w okresie I półrocza 2012 roku był przemysł,

budownictwo i usługi. W porównaniu z I półroczem 2011r. pierwsze trzy miejsca w rankingu pozostały bez zmian. Miejsce - gospodarzy budynków oraz pracowników usług ochrony zajęli elektrycy i elektronicy oraz sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych o pokrewni.

Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, iż oferty zgłaszane przez pracodawców do Powiatowego Urzędu Pracy w Gdyni były jedynie częścią ofert, które funkcjonowały na otwartym rynku pracy w I półroczu 2012 roku. Wynika z tego, że wiele firm poszukując pracowników korzysta z różnorodnych sposobów rekrutacji. Przeprowadzając nabory kandydatów do pracy używają specjalnych systemów selekcji oraz narzędzi komunikacji, nierzadko ograniczając kontakt z potencjalnymi kandydatami do pracy do minimum, wyłącznie przez internet. A dzieje się tak dlatego, że obecnie bardzo często sposób aplikacji na stanowisko pracy staje się częścią procesu wstępnej oceny umiejętności kandydata. Przykładem może być tutaj np. branża IT, w której nieustannie poszukuje się wykwalifikowanych programistów oraz informatyków, a pracodawcy z tego sektora nie są zainteresowani wsparciem ze strony Urzędu w poszukiwaniu pracowników.

Analizując strukturę zgłoszonych ofert pracy wg elementarnych grup zawodowych zaobserwować można, iż najwięcej ofert pracy wpłynęło w obrębie takich grup jak:

- Spawacze i pokrewni - 18,4%
- Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe – 15,4%
- Gospodarze budynków – 7,1%
- Hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych – 5,1%
- Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)- 4,7%
- Pracownicy obsługi biurowej – 3,3%
- Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani – 3,1%

III. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Przeprowadzając analizę porównawczą średniej miesięcznej liczby ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców w I półroczu 2012 roku ze średnią miesięczną liczbą zarejestrowanych bezrobotnych, uzyskano listę zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Raport przeprowadzono w oparciu o 881 zawodów, w których w 43 przypadkach pojawiły się oferty pracy, a nie było zarejestrowanych osób bezrobotnych (wartość wskaźnika deficytu wynosiła MAX).

Brak zapotrzebowania na pracowników oraz brak poszukujących pracy dotyczył 119 zawodów. Były to głównie zawody wymagające wysokich kwalifikacji lub wąskiej specjalizacji zawodowej np. statystyk, inżynier organizacji i planowania produkcji, inżynier technologii

żywności, kartograf, nauczyciel geografii, nauczyciel muzyki, rzeczoznawca majątkowy, tester oprogramowania komputerowego, muzykolog, rysownik geodezyjny, technik metrolog itd.

Do zawodów deficytowych należy zaliczyć wszystkie te zawody, dla których wskaźnik deficytu (stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie) jest większy od 1,1. Poniższa tabela przedstawia te zawody, na które był największy popyt.

Zawody deficytowe w Gdyni w I półroczu 2012 roku.

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
1.	721204	Spawacz metodą MAG	148,0000
2.	712202	Głazurnik	29,0000
3.	531104	Opiekunka dziecięca domowa	20,0000
4.	712614	Monter urządzeń energii odnawialnej	20,0000
5.	742111	Monter elektronik - urządzenia radiokomunikacyjne	17,0000
6.	721402	Monter kadłubów okrętowych	11,8519
7.	721404	Monter konstrukcji stalowych	10,4000
8.	833202	Kierowca ciągnika siodłowego	10,0000
9.	951002	Dystrybutor ulotek	10,0000
10.	311101	Laborant chemiczny	5,0000
11.	341202	Opiekun osoby starszej	5,0000
12.	911203	Pokojowa	5,0000
13.	712606	Monter rurociągów okrętowych	4,6190
14.	223101	Położna	4,2500
15.	241308	Specjalista do spraw ubezpieczeń społecznych	4,0000
16.	311201	Kosztorysant budowlany	4,0000
17.	722301	Frezer	4,0000
18.	741213	Elektromonter okrętowy	3,3333
19.	251401	Programista aplikacji	3,0000
20.	524904	Hostessa	3,0000
21.	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	2,5556

22.	421403	Windykator	2,5000
23.	712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	2,5000
24.	722312	Szlifierz metali	2,4286
25.	242307	Specjalista do spraw kadr	2,4000
26.	325402	Technik masażysta	2,1667
27.	133002	Kierownik działu w przedsiębiorstwie telekomunikacyjnym	2,0000
28.	324002	Technik weterynarii	2,0000
29.	332101	Agent ubezpieczeniowy	2,0000
30.	334304	Asystent zarządu	2,0000

Interpretując powyższe dane i wyciągając wnioski na temat zawodów deficytowych należy bezwzględnie spojrzeć na ten aspekt szerzej, uwzględniając - ilości ofert pracy w danym zawodzie, liczbę osób zarejestrowanych oraz ich napływ w ciągu roku.

Sugerowanie się w tworzeniu list zawodów deficytowych, jedynie wskaźnikiem intensywności deficytu może doprowadzić do popełnienia poważnych błędów.

W odniesieniu do zapotrzebowania na pracowników określonych zawodów, w perspektywie ostatniego roku widać bardzo wyraźnie zmiany na lokalnym rynku pracy. W stosunku do danych z I półrocza roku ubiegłego powtórzyło się jedynie 5 zawodów: spawacz metodą MAG, monter kadłubów okrętowych, monter konstrukcji stalowych, elektromonter okrętowy, monter rurociągów okrętowych.. Oznacza to, że przemysł stoczniowy i ogólnie metalowy, po okresie chwilowego zastoju zaczyna się odradzać i ma szansę dalej funkcjonować na Pomorzu. W czołówce pojawiły się nowe zawody takie jak: opiekunka dziecięca domowa, monter urządzeń energii odnawialnej, monter elektronik-urządzenia radiokomunikacyjne, opiekun osoby starszej czy pokojowa. Z danych wynika, że najbardziej poszukiwanymi zawodami w 2012 roku były takie zawody jak: spawacz metodą MAG, glazurnik oraz opiekunka dziecięca domowa. Są to zawody wymagające odpowiednich specjalistycznych uprawnień i umiejętności.

Warto również wspomnieć o zawodach, które należą do grupy deficytowych na lokalnym rynku pracy, a które mogą być wykonywane przez osoby bez specjalistycznych kwalifikacji zawodowych. Do tych zawodów należą m.in. dystrybutor ulotek.

Najlepsza sytuacja na rynku pracy istnieje wówczas gdy, wskaźnik intensywności oscyluje w przedziale pomiędzy 0,9 a 1,1. Oznacza to, że popyt na siłę roboczą równoważy się ze zgłaszanym na nią zapotrzebowaniem.

Zawody zrównoważone w Gdyni w I półroczu 2012 roku

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu zawodów
1.	941101	Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food	1,0000
2.	912103	Prasowaczka ręczna	1,0000
3.	912102	Pracznia	1,0000
4.	834204	Operator sprzętu ciężkiego	1,0000
5.	753202	Krojący	1,0000
6.	721205	Spawacz metodą MIG	1,0000
7.	713303	Kominiarz	1,0000
8.	712903	Monter żaluzji	1,0000
9.	611303	Ogrodnik	1,0000
10.	524404	Telemarketer	1,0000
11.	422101	Pracownik biura podróży	1,0000
12.	413201	Operator wprowadzania danych	1,0000
13.	311501	Diagnosta uprawniony do wykonywania badań technicznych pojazdów	1,0000
14.	264315	Tłumacz tekstów	1,0000
15.	264201	Dziennikarz	1,0000
16.	242108	Specjalista do spraw logistyki	1,0000
17.	241304	Specjalista bankowości	1,0000
18.	235502	Instruktor tańca	1,0000
19.	233015	Nauczyciel matematyki	1,0000
20.	233011	Nauczyciel języka niemieckiego	1,0000
21.	233002	Nauczyciel chemii	1,0000
22.	228502	Logopeda	1,0000
23.	215301	Inżynier telekomunikacji	1,0000
24.	214407	Inżynier mechanik - technologia mechaniczna	1,0000
25.	214402	Inżynier mechanik - maszyny i urządzenia	1,0000

		do obróbki metali	
26.	214205	Inżynier budownictwa - urządzenia, instalacje i sieci energetyczne	1,0000
27.	541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	1,0833

Z danych za I półrocze 2012 roku wynika, że w rankingu znalazło się 27 zawodów zrównoważonych. Analizując wyniki zamieszczone w powyższej tabeli, można stwierdzić, że kłopotów z zatrudnieniem nie było w przypadku m.in. wykwalifikowanych pracowników usług oraz inżynierów w dziedzinie mechaniki i budownictwa.

Analizując wskaźnik intensywności nadwyżki oraz średnią liczbę ofert w miesiącu, za najbardziej nadwyżkowe zawody na terenie Gdyni należy uznać zawody umieszczone w tabeli poniżej. W badaniu za nadwyżkowe uznano zawody, których wskaźnik wyniósł mniej niż 0,9 oraz złożono co najmniej jedną ofertę pracy w miesiącu.

Zawody nadwyżkowe w Gdyni w I półroczu 2012 roku

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1.	000000	Bez zawodu	0,0164
2.	263102	Ekonomista	0,0179
3.	522301	Sprzedawca	0,0250
4.	933304	Robotnik magazynowy	0,0256
5.	723105	Mechanik samochodów osobowych	0,0294
6.	311504	Technik mechanik	0,0312
7.	235107	Pedagog	0,0312
8.	242217	Specjalista administracji publicznej	0,0455
9.	721306	Blacharz samochodowy	0,0500
10.	422602	Recepcjonista	0,0556
11.	523002	Kasjer handlowy	0,0732

12.	962902	Dozorca	0,0769
13.	263401	Psycholog	0,0769
14.	931301	Robotnik budowlany	0,0800
15.	723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,0833
16.	214106	Logistyk	0,0833
17.	122102	Kierownik działu sprzedaży	0,0870
18.	512002	Kucharz małej gastronomii	0,0882
19.	713103	Malarz konstrukcji i wyrobów metalowych	0,0909
20.	251902	Specjalista zastosowań informatyki	0,0909
21.	214202	Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	0,0909
22.	"334306	Technik administracji	0,0938
23.	712601	Hydraulik	0,1000
24.	422103	Technik obsługi turystycznej	0,1000
25.	722204	Ślusarz	0,1099
26.	834401	Kierowca operator wózków jezdniowych	0,1111
27.	243106	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,1111
28.	211406	Oceanolog	0,1111
29.	132301	Kierownik budowy	0,1111
30.	513202	Barman	0,1176

Omawiając zawody nadwyżkowe zaznaczyć należy, iż zasadniczo pracodawcy nie składają ofert pracy na stanowisko „bez zawodu”, ponieważ zawód w zgłaszanej ofercie powinien być precyzyjnie określony. Pracodawca może nie wskazać wymaganych od kandydatów kwalifikacji do pracy, a to oznacza, że może zatrudnić kandydatów „bez zawodu”.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Gdyni powyżej wymienione zawody okazały się być najbardziej nadwyżkowymi, co oznacza, że najtrudniej było w tych zawodach znaleźć zatrudnienie. Jednak dane te nie do końca odzwierciedlają faktyczny stan na lokalnym rynku pracy, ponieważ nie wszystkie oferty są zgłaszane do Urzędu. Sytuacja taka ma miejsce w szczególności w przypadku ofert pracy na stanowiska pracowników wysoko wyspecjalizowanych. Wielokrotnie pracodawcy poszukują takich pracowników przez zewnętrzne firmy doradztwa personalnego lub umieszczają informacje o wolnych miejscach zatrudnienia na swoich stronach internetowych.

Ponadto wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów będąc wskaźnikiem, obliczanym na podstawie stosunku ilości ofert pracy oraz liczby osób bezrobotnych w danej profesji - może mieć identyczną wartość w przypadku małej ilości ofert i małej liczby osób w danym zawodzie, jak i w sytuacji dużej liczby ofert pracy i dużej liczby osób bezrobotnych w danym zawodzie.

Z danych za I półrocze roku 2011 wynika, że do najbardziej nadwyżkowych zawodów należały takie zawody jak: bez zawodu, sprzedawca w branży przemysłowej, kucharz małej gastronomii, specjalista zastosowań informatyki, barman, specjalista d. finansów. Natomiast w I półroczu roku 2012 na pierwszych miejscach w rankingu najbardziej nadwyżkowych zawodów znalazły się takie zawody jak: bez zawodu, ekonomista, sprzedawca, robotnik magazynowy, mechanik samochodów osobowych, technik mechanik, pedagog, czy specjalista administracji publicznej.

Ponadto nadwyżka dotyczyła również zawodów, które zasilane są corocznie w nowych adeptów przez liczne trójmiejskie szkoły średnie i wyższe. Na lokalny rynek pracy „wchodzi” tak wielu psychologów, pedagogów, techników administracji, iż brak dla nich wszystkich wolnych miejsc pracy. Do rejestru bezrobotnych trafiają zarówno absolwenci – przedstawiciele nadwyżkowych profesji, nie posiadający doświadczenia zawodowego, jak i osoby ze znacznym stażem pracy. Potwierdza to sygnalizowaną już od kilku lat tezę o nadmiarze na rynku pracy osób z wykształceniem humanistycznym.

Najwyższy wskaźnik intensywności deficytu wg dużych grup zawodowych (o kodzie 2-cyfrowym) osiągnęli:

- Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach (10,0000)
- Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni (2,7221)
- Pracownicy opieki osobistej i pokrewni (1,3529).

W I półroczu 2011 roku pierwsze trzy miejsca zajmowali: pracownicy usług ochrony, rolnicy produkcji towarowej oraz robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków). W I półroczu 2012 roku czołówka rankingu zmieniła się całkowicie.

Wg elementarnych grup zawodowych (o kodzie 4-cyfrowym) najwyższy wskaźnik deficytu osiągnęli:

- Opiekun dziecięcy (20,0000)
- Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe (11,6250)
- Spawacze i pokrewni (11,1500).

W I półroczu 2011 roku pierwsze trzy miejsca zajmowali: sprzedawcy(konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej/internetowej, posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy oraz robotnicy budowy dróg i pokrewni. W I półroczu 2012 roku czołówka rankingu zmieniła się całkowicie.

Natomiast najbardziej nadwyżkowymi zawodami według dużych grup zawodowych byli :

- Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury (0,0316)
- Kierownicy do spraw zarządzania i handlu (0,0400)
- Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni (0,0465).

W I półroczu 2011 roku pierwsze trzy miejsca zajmowali: technicy informatycy, specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury oraz średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny. W I półroczu 2012 roku w czołówce pozostali specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury. Doszły z kolei dwa nowe zawody: kierownicy do spraw zarządzania i handlu oraz rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni.

Wg elementarnych grup zawodowych (o kodzie 4-cyfrowym) najwyższy wskaźnik nadwyżki osiągnęli:

- Ekonomiści (0,0179)
- Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów (0,0189)
- Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji (0,0256).

W I półroczu 2011 roku pierwsze trzy miejsca zajmowali: pracownicy ds. rachunkowości, inżynierowie ds. przemysłu i produkcji oraz specjaliści ds. administracji i rozwoju.. W I półroczu 2012 roku w czołówce pozostali inżynierowie ds. przemysłu i produkcji. Doszły natomiast dwa nowe zawody: ekonomiści oraz robotnicy pracujący przy przeładunku towarów.

Grupami zawodów, dla których wskaźnik intensywności nadwyżki(deficytu) zawodów przyjął wartość „zero” byli m.in.:

- Leśnicy i rybacy
- Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie
- Żołnierze szeregowi
- Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni

Analiza zawodów generujących długotrwale bezrobocie w Gdyni w I półroczu 2012 roku.

Interpretując wyniki poszczególnych rankingów, które obrazują zawody generujące najwięcej długotrwale bezrobotnych należy pamiętać, o tym, że wartość wskaźnika informuje jaki procent bezrobotnych zarejestrowanych w konkretnym zawodzie, pozostaje w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Gdyni, przynajmniej przez okres dwunastu miesięcy. Może się jednak zdarzyć taka sytuacja, że wskazane zawody dlatego znalazły się w czołówce zawodów generujących długotrwale bezrobocie, gdyż 100% przedstawicieli zarejestrowanych w Urzędzie było długotrwale bezrobotnych. Jednakże te 100% mogło oznaczać np. tylko 1 osobę.

Porównując duże grupy zawodowe pod kątem wartości wskaźnika długotrwałego bezrobocia należy stwierdzić, że na 40 analizowanych grup, dla 2 grup zawodów (kod 2-cyfrowy) wartość wskaźnika długotrwałego bezrobocia wyniosła 0.

Najwyższą wartość wskaźnik osiągnął w następujących grupach (największe ryzyko długotrwałego bezrobocia):

- Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach – (0,5000)
- Średni personel do spraw zdrowia (0,3133)
- Rolnicy produkcji towarowej (0,3000)
- Pracownicy opieki osobistej i pokrewni (0,2857).

W porównaniu do I półrocza 2011 roku, w I półroczu 2012 roku w czołówce rankingu nie znalazł się żaden zawód „kierowniczy”. Pojawiła się natomiast grupa zawodowa rolników produkcji towarowej. Prawdopodobnie dzieje się tak, ze względu na trudności z przekwalifikowaniem się z zawodu typowo rolniczego oraz z ograniczonej roli rolnictwa w lokalnej gospodarce. W przypadku pozostałych zawodów, które pojawiły się w rankingu istotnym problemem może być wiek. Najczęściej osoby długotrwale bezrobotne mają ukończony 50-ty rok życia, co zniechęca pracodawców do ich zatrudniania. Ponadto długotrwale bezrobocie w znacznym stopniu dotyka także osoby o bardzo niskich kwalifikacjach lub nie posiadających ich wcale, które w przeszłości wykonywały prace proste. Często zachowują one aktywność zawodową do momentu utraty sił i kondycji zdrowotnej, którą nierzadko tracą długo przed osiągnięciem wieku emerytalnego. Z reguły stają się oni długotrwałymi klientami urzędów pracy i miejskich ośrodków pomocy społecznej.

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia najniższe wartości przyjął dla takich grup zawodów jak:

- Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni (0,0833)
- Pracownicy usług ochrony (0,0926)
- Leśnicy i rybacy (0,1111).

Analizując problem długotrwałego bezrobocia w odniesieniu do elementarnych grup zawodowych, dla 125 grup wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł zero. Według wskaźników zjawisko długotrwałego bezrobocia w sposób szczególny dotyczyło takich grup jak:

- Farmaceuci (1,0000)
- Sekretarze sądowi (1,0000)
- Technicy leśnictwa (1,0000)
- Kierownicy do spraw sportu, rekreacji i kultury (1,0000)
- Pośrednicy pracy i zatrudnienia (1,0000)
- Optycy okularowi (1,0000)
- Operatorzy urządzeń energetycznych (1,0000).

Porównując analogiczny okres w roku ubiegłym, widać pewne zmiany w obrębie grup zawodów, ponieważ wśród wymienionych powtórzyły się jedynie 3 grupy - sekretarze sądowi, kierownicy ds. sportu, rekreacji, i kultury oraz pośrednicy pracy i zatrudnienia. Z danych przedstawionych powyżej wynika, że mamy do czynienia z profesjami, które w skali rynku pracy są dość rzadkie, a o wolne stanowiska pracy w tak wąskich specjalizacjach jest zazwyczaj bardzo trudno.

Najniższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia wśród elementarnych grup zawodowych przyjęły takie grupy jak:

- Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji (0,0312)
- Marynarze i pokrewni (0,0357)
- Inżynierowie budownictwa (0,0667).

Niski wskaźnik długotrwałego bezrobocia świadczy o krótkim okresie pozostawania w rejestrze osób reprezentujących dane profesje. Jednakże dla pełnego obrazu sytuacji należy zawsze pamiętać, że wszelkie wskaźniki procentowe mogą prowadzić do poważnych przekłamań interpretacyjnych. 100% w grupie 5-osobowej to 5 osób, a 100% w grupie 500-osobowej to 500 osób. Dlatego też wnioski nt. sytuacji na rynku pracy powinny być formułowane kompleksowo,

po przeanalizowaniu wielu wskaźników, danych, i informacji z różnych źródeł.

Analiza bezrobotnych wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w Gdyni w I półroczu 2012 roku.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Gdyni, w I półroczu 2012 roku zarejestrowano **4988** bezrobotnych mieszkańców Gdyni, posiadających staż pracy. W tym samym okresie do Urzędu wpłynęło **2430** ofert pracy, co oznacza że liczba rejestrujących się bezrobotnych znacznie przewyższała liczbę przyjętych ofert pracy.: W analogicznym okresie ubiegłego roku zarejestrowano 4706 bezrobotnych, a do tut. Urzędu wpłynęło 1938 ofert pracy. Na podstawie powyższych danych możemy stwierdzić, że liczba osób zarejestrowanych niestety wzrosła o 282 osoby. Wzrosła także liczba ofert pracy o 492 oferty pracy co należy uznać za raczej pozytywną informację.

Najliczniej rejestrowali się bezrobotni, których ostatnie miejsca pracy wg PKD należało do sekcji:

- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (1157osób)
- Pozostała działalność usługowa (812)
- Działalność niezidentyfikowana (695)
- Przetwórstwo przemysłowe (451)
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (318).

Z każdej ww. sekcji oprócz „przetwórstwa przemysłowego” liczba zarejestrowanych w I półroczu 2012 roku bezrobotnych znacznie przewyższała liczbę ofert pracy. Ponadto analiza wykazała zupełny brak zgłoszonych ofert pracy dla działalności niezidentyfikowanej (żadna z przyjętych ofert pracy nie została zakwalifikowana do tej kategorii), do której to sekcji zakwalifikowanych zostało 695 osób bezrobotnych zarejestrowanych w analizowanym okresie.

Najgorzej sytuacja przedstawiała się w obrębie sekcji:

- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – gdzie na 1157 osób przypadało 172 oferty pracy (o 985 ofert pracy mniej niż bezrobotnych)
- Pozostała działalność usługowa – o 770 ofert pracy mniej niż bezrobotnych.
- Działalność niezidentyfikowana – na 695 osób przypadało 0 ofert.

Najwięcej ofert pracy w I półroczu 2012 roku zgłosili pracodawcy, których działalność zaliczana jest do sekcji PKD:

- Przetwórstwo przemysłowe – 1218 ofert pracy
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 220
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna - 219
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 172
- Budownictwo – 116.

Natomiast tylko w przypadku dwóch sekcji liczba zgłoszonych do urzędu ofert pracy przewyższała liczbę osób zarejestrowanych w okresie I półrocza 2012 roku. Były to sekcje:

- Przetwórstwo przemysłowe - różnica o 767
- opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 106

Z powyższych danych można wywnioskować, że w I półroczu 2012 roku pracodawcy nadal bardzo asekuracyjnie podchodzili do kwestii tworzenia wolnych miejsc pracy ograniczając ich tworzenie do niezbędnego minimum. Zwalniani pracownicy, nie byli zastępowani nowymi, a stanowiska pracy prawdopodobnie ulegały likwidacji.

Powyższe dane należy jednak interpretować z dużą ostrożnością, gdyż do ogólnej liczby ofert pracy w powyższych sekcjach PKD weszły również oferty stażu (które zawiązywały liczbę ofert pracy). W większości omawianych sekcji liczba bezrobotnych była zdecydowanie wyższa niż liczba oferowanych miejsc pracy. Z drugiej jednak strony z obserwacji lokalnego rynku pracy oraz zaprezentowanych wskaźników wynika, że niektóre z powyższych sekcji wykazują pewne tendencje rozwojowe (przetwórstwo przemysłowe).

Analiza struktury bezrobotnych i ofert pracy według PKD w Gdyni w I półroczu 2012 roku.

Odnosząc się do danych zawartych w zestawieniu struktury bezrobotnych zarejestrowanych w I półroczu 2012 roku oraz zgłoszonych ofert pracy według PKD, sekcją PKD, która wygenerowała największy procent bezrobotnych była sekcja handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 23%.

Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2012 roku według sekcji PKD było w sekcjach:

- pozostała działalność usługowa (16,3%)
- działalność niezidentyfikowana (13,9%)
- przetwórstwo przemysłowe (9%)
- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (6,4%).

Najwięcej ofert pracy w I półroczu 2012 roku zgłoszono w sekcjach PKD takich jak:

- Przetwórstwo przemysłowe (50%)
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – (9%)
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna – (9%)
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (7,1%)
- Budownictwo – (4,7%).

Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w Gdyni w I półroczu 2012 roku ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty.

Ranking ten obejmował 40 dwucyfrowych grup zawodów, wśród których dla 4 grup nie było szansy na uzyskanie oferty - czyli w tym wypadku wskaźnik wynosił 0. Byli to m.in.:

- Leśnicy i rybacy
- Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie
- Żołnierze szeregowi
- Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni.

Największe szanse na uzyskanie oferty miały grupy:

- Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach
- Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni
- Elektrycy i elektronicy
- Pracownicy usług ochrony.

Analizując elementarne grupy zawodowe (kod 4 - cyfrowy) pod kątem szansy na uzyskanie oferty – poziom wskaźnika szansy uzyskania oferty równy 0,0000 miało 185 grup, natomiast dla 2 grup przyjął wartości MAX. Były to pielęgniarki specjalistki oraz pomocniczy personel medyczny.

Wśród grup zawodów, które miały najmniejsze szanse na uzyskanie oferty pracy byli m.in.:

- Ekonomisci

- Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych
- Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów
- Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania
- Specjaliści ds. administracji i rozwoju
- Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)
- Inżynierowie ds. przemysłu i produkcji
- Malarze i pokrewni

Powyższy ranking stworzony został w oparciu o liczby przedstawicieli danego zawodu zarejestrowanych w gdyńskim urzędzie oraz ilości zgłoszonych ofert pracy w tym zawodzie.

Wskazanie grupy – ekonomiści, jako grupy o najmniejszej szansie na uzyskanie oferty, nie oznacza, iż pracodawcy dla tej grupy zawodowej zgłosili najmniejszą ilość wolnych miejsc pracy. Oznacza to natomiast, że bardzo wielu przedstawicieli tych zawodów pozostaje w rejestrze osób bezrobotnych, dla których zgłoszona ilość ofert pracy jest w znacznym stopniu niewystarczająca.

Największe szanse na uzyskanie oferty mieli przedstawiciele takich grup zawodowych jak:

- Pracownicy obsługi placowej
- Pracownicy ds. statystyki, finansów i ubezpieczeń
- Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe
- Spawacze i pokrewni.

Wskaźnik szansy uzyskania oferty mógł przyjąć wartości dodatnie jedynie w sytuacji gdy jednocześnie w Urzędzie występowali kandydaci do pracy w konkretnym zawodzie oraz zgłoszone zostały odpowiednie oferty pracy. W przypadku powyższych grup zawodów stosunek ilości ofert pracy do osób mających odpowiednie kwalifikacje aby móc z nich skorzystać był najbardziej korzystny.

Wnioski

W okresie I półrocza 2012r. na lokalnym rynku pracy, podległym terytorialnie Powiatowemu Urzędowi Pracy w Gdyni obserwowano, zapoczątkowany w 2009 roku, powolny aczkolwiek systematyczny proces pogarszania się sytuacji na rynku pracy. Odczuwalne jest spowolnienie w wielu sektorach gospodarki m. in., budowlano-montażowej, handlu hurtowym i detalicznym, usługach. Wiele małych przedsiębiorstw znalazło się w trudnej sytuacji ekonomicznej, czego efektem były redukcje etatów oraz ograniczona możliwość tworzenia nowych miejsc pracy. Tylko nieliczne, bardzo duże lub średnie firmy mogły pozwolić sobie na zwiększenie liczby pracowników.

Pozytywną zmianą na lokalnym rynku pracy w I półroczu 2012 roku był natomiast wzrost zapotrzebowania na zawody stoczniowe. Świadczyć może o tym fakt, iż najwięcej (320) ofert pracy było właśnie dla monterów kadłubów okrętowych. Zapotrzebowanie na przedstawicieli profesji stoczniowych wystąpiło zarówno w kraju, jak i za granicą. Wśród najliczniejszych znalazły się również oferty pracy dla: operatorów automatów spawalniczych, spawaczy metodą MAG, monterów rurociągów okrętowych itd. Wzrost zainteresowania lokalnych pracodawców zawodami stoczniowymi miał z pewnością związek z działalnością kilku większych i kilkudziesięciu mniejszych trójmiejskich firm, które podjęły się realizacji kontraktów na wykonawstwo różnego rodzaju prac stoczniowych, budowanie konstrukcji stalowych, platform wiertniczych lub elektrowni wiatrowych.

Zgromadzone dane wskazują, że liczba osób rejestrujących się jako bezrobotne wzrosła o 712 osób w stosunku do I półrocza 2011 roku, co może świadczyć o postępującym pogarszaniu się sytuacji społeczno-gospodarczej w naszym regionie, w tym na rynku pracy. Jednocześnie wzrosła liczba zgłaszanych do tut. Urzędu ofert pracy, choć nadal była ona o połowę niższa niż liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w tut. Urzędzie.

Podkreślić należy, że do Powiatowego Urzędu Pracy w Gdyni zgłaszana była tylko część funkcjonującego na lokalnym rynku zapotrzebowania na pracowników. Pracodawcy niejednokrotnie kierowali do Urzędu informację o wolnym miejscu pracy równocześnie zamieszczając ogłoszenia w internecie lub prasie. Za pośrednictwem Urzędu pracodawcy poszukiwali najczęściej pracowników tzw. „wtórnego rynku”, na którym występują zawody, których wykonywanie nie wymaga specjalistycznych kwalifikacji i umiejętności. Sytuacja na lokalnym rynku pracy wynikająca z danych opartych na statystykach Urzędu jest zatem oglądem jedynie pewnej jego części.

Najwięcej ofert pracy w I półroczu 2012r. zgłoszono w zawodach: monter kadłubów okrętowych, operator automatów spawalniczych, robotnik gospodarczy oraz spawacz metodą MAG.

Zarówno struktura zawodowa osób bezrobotnych, jak i struktura ofert pracy była bardzo zróżnicowana. W I półroczu 2012 roku do najbardziej deficytowych na rynku pracy zawodów należał: spawacz metodą MAG, glazurnik oraz opiekunka dziecięca domowa. Z kolei zawodami nadwyżkowymi były takie zawody jak: ekonomista, sprzedawca oraz „bez zawodu” - obejmujący grupę osób nie posiadających konkretnego zawodu np. z wykształceniem średnim ogólnym lub gimnazjalnym.

W dalszym ciągu obserwowaliśmy znaczne niedopasowanie strukturalne podaży pracy do popytu na nią. Jednym z kilku powodów niedopasowania było m.in. wyjście na rynek pracy dużej grupy osób zwalnianych po kilkunastu lub nawet kilkudziesięciu latach pracy w jednym zakładzie, które w okresie zatrudnienia nie zadbały o systematyczne podnoszenie swoich kwalifikacji, a także wyjście na rynek rzeszy absolwentów różnych kierunków szkół średnich i wyższych, niestety nie dających konkretnych umiejętności oczekiwanych przez pracodawców. Zarówno w przypadku pierwszej, jak i drugiej grupy, oczekiwania pracodawców i pracobiorców zupełnie się rozmiągają. Z uwagi na ciągle małą, zdecydowanie nie wystarczającą w stosunku do potrzeb, ilość wolnych miejsc pracy dostępnych na lokalnym rynku pracy, rynek ten nadal pozostaje rynkiem pracodawcy, a nie rynkiem pracownika.

Trudności w uzyskaniu pracy dotknęły niemal wszystkie grupy zawodowe i społeczne. Długość procesu poszukiwania odpowiedniej dla siebie pracy systematycznie się wydłuża, zarówno w przypadku kobiet starających się powrócić na rynek pracy po urlopach macierzyńskich lub wychowawczych, absolwentów, którzy nie posiadają doświadczenia zawodowego i prawdę mówiąc z uwagi na niechęć pracodawców do ich zatrudniania, nie mają gdzie go nabyć, jak i osób powyżej 50 roku życia, które postrzegane są jako grupa mało mobilna, roszczeniowa, o zdezaktualizowanych kwalifikacjach, niechętna do nauki i oporna na zmiany, a także w przypadku wielu innych grup.

W związku z powyższymi problemami coraz więcej osób bezrobotnych zainteresowanych jest podnoszeniem swoich kwalifikacji zawodowych w takich kierunkach, które wydają się podnosić ich konkurencyjność na rynku pracy i ułatwiać uzyskanie pracy. Jest to możliwe m.in. dzięki organizowanym przez Powiatowy Urząd Pracy w Gdyni szkoleniom zawodowym. Brak możliwości zatrudnienia w czyjejś firmie jest dla wielu energicznych i przedsiębiorczych osób argumentem do założenia własnej działalności gospodarczej. Dzięki pomocy Powiatowego Urzędu Pracy w Gdyni w tym zakresie udzielania dotacji na ten cel, wielu bezrobotnych samemu stworzyło dla siebie miejsce pracy zakładając własną działalność gospodarczą.

Przeprowadzony monitoring i stworzony na jego podstawie raport stanowią dobre źródło wiedzy o lokalnym rynku pracy, informując o pewnych trendach i zmianach jakie na nim obowiązują i zachodzą.